

Eerder verschenen in de serie RP-Westerlee

De Heks
Vals Spel
De Terugkomst
Kwetsbaar
De Vijand
Een Kerstverhaal
De Huwelijksreis
De Wet Houden
Collega's
Spoorloos
Waarnemen

Eveneens van deze auteur:

God en de Mammon

Wondermiddel

Brave New Books

Eerste druk 2022 © Geert Fokkens
Coverfoto: © NL.Depositphotos
ISBN: 978-94-646-5025-9

Uitgever: Brave New Books (onderdeel van Singel Uitgeverijen, Amsterdam)
www.bravenewbooks.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet, of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

Geert Fokkens

Uit de serie

RP-WESTERLEE

WONDERMIDDEL

Hoofdstuk 1

“Bevalt jouw stageplaats?” vroeg Rens Broere aan Annemiek.

“Geweldig,” reageerde zij enthousiast, “niet alleen is het erg leuk werk, maar dokter Dreessen is ook een fijne man om mee samen te werken.”

Ze zaten in de huiskamer van Feike en Janneke. Het was vrijdagavond 15 september en Feike was jarig die dag. De huiskamer, die vroeger de winkel van zijn moeder was geweest, was erg ruim en kon het aantal gasten makkelijk aan. Rens Broere, die de vraag aan Annemiek had gesteld, was er met zijn vrouw Rina. Hij was de broer van Feike’s overleden vader, Berend, de eerste man van zijn moeder.

Ook zijn oudoom Luppo Broere was er. Hij, voormalig meubelmaker en handig met gereedschap, was begonnen met de verbouwing van Aafs winkeltje, maar het aannemersbedrijf Tamminga had het werk nog voor het begin van de bouwvakvakantie afgemaakt. Dat was mooi op tijd voor de bruiloft van Feike en Janneke. Die heuglijke gebeurtenis had op 4 augustus plaatsgevonden. Het feest hadden zij die dag gevierd in het Gemeenschapshuis, waarvan zijn moeder de beheerster was geworden nadat zij haar winkel annex postagentschap had opgegeven. En zij was niet weinig trots op haar zoon. Tevreden nipte zij aan haar glas Martini en kneep daarbij liefdevol in de arm van Douwe, de man met wie zij al weer tweeënhalf jaar was getrouwd.

Natuurlijk waren Feike’s schoonouders er ook. Notaris Agema had bij Feike erop aangedrongen om rechten te gaan studeren omdat hij in hem de opvolger van zijn praktijk zag. Nu was Feike bij hem in dienst als kandidaat-notaris.

Douwe had zijn dochter Annemiek met haar vriendin Elsbet meegenomen. Annemiek zat in de laatste fase van haar studie diergeneeskunde met veeartsenij als specialiteit. Nu liep ze stage bij de veearts van Westerlee en omgeving, Jurjen Dreessen.

“Hebben ze hier geen moeite met jou?” vroeg Rina. Het was een vraag die je juist van haar kon verwachten. Ze doelde uiteraard op de lesbische verhouding die Annemiek met Elsbet had.

Annemiek schudde haar hoofd. “Tot nu toe heb ik nog niemand ontmoet die er moeilijk over doet,” zei ze. Zoals gewoonlijk was zij heel open over haar geaardheid, iets wat in die tijd lang niet zo vanzelfsprekend was en ook niet door iedereen werd gewaardeerd. Maar zij was een vlotte nuchtere meid die geen blad voor de mond nam. “En als zij dat wel hebben dan is het hun probleem,” vervolgde zij. Elsbet streek liefdevol haar arm.

“En wat ga jij doen?” wilde Rina vervolgens van Elsbet weten.

Zij moest eerst een stuk taart doorslikken voordat zij antwoord kon geven. “Ik ben aangenomen als directiesecretaresse bij de Boerenleenbank in Winschoten.”

“Toe maar,” reageerde Rina, “hebben zij er dan geen moeite mee?”

Nu reageerde Annemiek op verontwaardigde toon: “Waarom zouden ze? Het gaat ze toch niets aan!”

Elsbet legde sussend haar hand op haar arm. “Rustig liefje, je hoeft mij niet te verdedigen, hoor.” En Rina aankijkend: “Trouwens, dat doe ik tegenover niemand!”

Rina hield na deze heftige uitval haar mond en Douwe keek geamuseerd toe. Feike stond op en schonk bij iedereen de glazen nog eens vol. Ze veranderden van onderwerp en nu ging het vooral over de perikelen van Westerlee en omgeving. Er werden geen lastige vragen meer gesteld en het was daarom erg gezellig.

Tegen elf uur namen Douwe, Aaf, Annemiek en Elsbet afscheid en stapten in de Volkswagen Variant om naar huis te rijden. Dat was iets buiten het dorp aan de 1^e Garstenlaan. Het laatste stukje reden ze over de zandweg die de laan nog altijd was. “Ik heb in de Winschoter Courant gelezen dat zij deze weg volgend jaar gaan bestraten,” merkte Douwe onder het hobbelen van de auto op.

“Nou, dat zou eens tijd worden,” reageerde Annemiek meteen. “De mensen hier worden gewoon als tweederangsburgers behandeld, alsof ze er niet bij horen!”

Als gewoonlijk had zij haar grote mond meteen vooraan.

Douwe glimlachte. “Ze hebben zich ons lot aangetrokken,” zei hij.

Hij draaide de auto zijn erf op en iedereen stapte uit. Terwijl de anderen via de achterdeur naar binnen gingen stalde hij de Volkswagen 1600 Variant in de schuur.

Omdat er verder niets meer te doen was besloten ze om maar meteen naar bed te gaan. Elsbet, die nog bij haar ouders in Heiligerlee woonde, bleef dit weekend bij Annemiek slapen.

Douwe en Aaf lagen daarna nog even na te praten over de verjaardag van Feike. “Rina leert het nooit,” stelde hij geuwend vast.

Aaf glimlachte. “Je kunt iemand die altijd een oordeel over een ander heeft ook niet meteen veranderen,” zei ze, “dat heeft tijd nodig.”

Douwe antwoordde niet en toen ze opzij keek zag zij dat hij al in een diepe slaap was gevallen. Glimlachend gaf ze hem een kus en draaide op haar zij.

De volgende dag, zaterdag, stonden ze pas na acht uur op. Het was Douwe’s vrije weekend en met elkaar gebruikten zij uitgebreid het ontbijt in de woonkeuken. De plannen van de nieuwe dag werden besproken.

“Wij gaan naar Stad,” kondigde Annemiek aan. “We gaan naar mams, maar eerst gaan we lekker winkelen. Dus paps, als je ons straks even naar het station in Eexta wil brengen dan kunnen we de trein van tien over tien halen.”

“Blijven jullie daar slapen?” vroeg Douwe.

“Ja. Peter zit met een collega voor een project in Duitsland, ik geloof in Bremen, dus is hij het hele weekend niet thuis. Leuk, hè.” Annemiek trok een gezicht en ze lachten allemaal.

Ze wisten allemaal dat Annemiek niet goed kon opschieten met de nieuwe man van Marlies. Maar zij had wel een goede relatie met haar moeder en nu zij

noodgedwongen het weekend alleen moest doorbrengen ging Annemiek met plezier naar haar toe.

“Wanneer kom je dan weer thuis?” vroeg Douwe.

“Zondagavond. Ik bel wel om te zeggen hoe laat jij ons van de trein kunt halen.”

Douwe keek haar streng aan. “Zeg, ik ben niet jouw privéchauffeur, hoor. Als je klaar bent met je studie ga je zelf maar je rijbewijs halen.”

“Afgesproken,” zei Annemiek meteen, “maar nu moet jij me maar even rijden.”

Douwe keek Aaf aan. Die lachte en zei: “Het is goed, lieverd. Dan gaan wij meteen door naar Winschoten om de boodschappen voor het weekend te doen.”

Het was al na drie uur, die middag, toen Aaf de volgeladen VW 1600 Variant startte en koers zette naar Westerlee. Douwe zette zijn stoel in de achterste stand en strekte zijn benen. “Wat hebben we weer veel gelopen,” klaagde hij.

Aaf lachte. “Ja, je wordt duidelijk ouder, man.”

“Ja, wrijf het me maar in,” mopperde hij.

Aaf glimlachte weer. “Als wij straks thuis zijn ga ik lekker voor je koken en vanavond gaan we naar de kroeg.”

Douwe had daar wel oren naar. Ze deden dat altijd wanneer hij zijn vrije weekend genoot, want dan hoefde hij de volgende ochtend niet vroeg op te staan.

De zomer was rustig en vooral warm verlopen. Douwe had weinig zaken te behandelen gehad. Hij had al in mei vakantie opgenomen. Dat was omdat hun Amerikaanse vrienden Jeff en Irene Ferguson naar Nederland waren gekomen om zijn verjaardag te vieren.¹

Drie weken lang waren zij gebleven en zij wilden natuurlijk niet alleen het rustige platteland van Oost-Groningen zien. Ze hadden samen met elkaar bezoeken gebracht aan Amsterdam, aan het vissersstadje Urk en zelfs waren ze een week naar Hamburg geweest. Dat was samen met Douwe’s Duitse vriend en collega Dietrich Höhne en zijn vrouw Hannelore. Het waren fijne weken geweest, maar nadat Jeff en Irene weer op het vliegtuig naar huis waren gestapt was ook de vakantie van Douwe voorbij.

De rest van de zomer had Douwe dus moeten werken. Daarbij had hij voor de helft van de tijd dienstgedaan op het groepsbureau van Scheemda. Hij moest als hoogste in rang de groepscommandant Fokko Mulder vervangen omdat die nog niet geheel hersteld was van zijn verwondingen van zijn ongeluk.² Maar nadat Mulder eind augustus weer hele dagen was gaan werken kon Douwe zich weer volledig aan zijn eigen taak op het posthuis van Westerlee besteden, dit tot opluchting van zijn maat Jan Vink, die dit al die tijd in zijn eentje had moeten doen.

¹ Lees: ‘De Huwelijksreis’

² Lees: ‘Waarnemen’

Ook op het district was het redelijk rustig gebleven. Tom van der Brom was nu bevorderd tot luitenant en was als plaatsvervangend hoofd van de districtsrecherche belast met de dagelijkse leiding. De werkelijke chef, Bil Zijlstra, was vanwege zijn rang als majoor tevens de plaatsvervanger van kolonel Lokhorst, de districtscommandant, en hij was blij dat Tom hem veel werk uit handen nam, vooral tijdens Lokhorsts vakantie.

In de vakantietijd was de toch al onderbezette rechercheafdeling natuurlijk al helemaal onthand, desondanks had Tom slechts één keer een beroep op Douwe hoeven doen. Dat was een zaak van een poging tot doodslag in Zuidbroek die redelijk snel tot een oplossing kon worden gebracht.

De afgelopen week moest Douwe wel diverse malen naar Groningen-Stad reizen om te compareren in het strafproces tegen Peter de Rooij, immers was dat zijn zaak geweest.³

Verder was het de gehele zomer rustig gebleven en kon Douwe rustig in zijn eigen omgeving blijven.

Het was nu september, maar het was nog steeds mooi nazomerweer waarbij de temperaturen nog dikwijls de vijftwintig graden haalden. Ook op deze zaterdag was dat zo en na het avondeten konden Aaf en hij nog even lekker in de tuin van de zwoele avond genieten.

Om acht uur was het al helemaal donker geworden, maar het was nog heerlijk weer. Ze besloten om daarvan te genieten door lopend naar de kroeg te gaan.

Het was er al gezellig druk toen ze daar binnenliepen. Zoals gewoonlijk zat Luppo Broere al aan de bar en had hij een kruk vrijgehouden voor Douwe. BB schonk meteen een pilsje voor Douwe en een Martini voor Aaf in. Zij gaf Luppo snel een kus, pakte het glas aan en ging aan een tafel zitten waaraan drie andere vrouwen al op haar zaten te wachten met een spel kaarten tussen hen in.

“Moj, mien jong,” groette Luppo zijn drinkmaat, “alles goud mit die?”

“’t Kin nait beter,” grijnsde Douwe en hij nam een ferme slok van het gouden nat. “Hmmm, daar was ik aan toe.”

Luppo glimlachte. “Zo hard werk je nou ook weer niet. Volgens mij heb je niets te doen.”

“Dat denk je maar,” zei Douwe met een quasi verontwaardigd gezicht, “het hebben van verantwoordelijkheid is op zich al een zware taak.”

“Ja, ja,” lachte Luppo, “ik bedoel eigenlijk dat je al een poos geen grote zaak hebt hoeven oplossen.”

“Kijk,” zei Douwe wijs, “je ziet dat mijn werkwijze resultaat oplevert, er gaat een preventieve werking van uit.”

“Ja, ja,” zei Luppo weer, “jij denkt zeker dat zij bang voor je zijn. Droom lekker verder.” Hij sloeg Douwe op de schouder. “Volgens mij zijn die criminelen alleen maar op vakantie. Let maar op, straks zijn ze weer terug.”

³ Lees: ‘Waarnemen’

Douwe lachte terwijl hij zijn glas leegdronk. “Het is ongelijk verdeeld in deze wereld, want dan hebben zij zeker behoorlijk meer vakantiedagen dan ik.” Ze moesten er beiden om lachen. Douwe vervolgde: “Maar we gaan nog even nog van dit mooie weer genieten. Morgen ga ik samen met Aaf een stukje rijden, een beetje naar het oosten, daar is het erg mooi met de herfstkleuren langs de Aa. Heb je zin om mee te gaan?”

Luppo schudde zijn hoofd. “Ik ga lekker even in de tuin aan de slag.”

Douwe keek hem geamuseerd aan. “Wat? Op zondag? Dat mag helemaal niet van jouw kerk!”

Luppo zwaaide naar BB om de glazen nog eens bij te vullen. “Er mag zoveel niet van de kerk, maar ik heb nog niet meegemaakt dat God iemand met de bliksem trof omdat ie op zondag aan het werk was. Trouwens, ik vind het geen werk maar een hobby en nergens in de bijbel staat dat je jezelf op zondag niet mag ontspannen met een hobby!”

Douwe knikte. “Je hebt gelijk. Daarom ga ik morgen een eindje rijden, ondanks dat het eigenlijk ook niet mag.”

“Je mag wel op de fiets,” zei Luppo met een knipoog.

“Ja, belachelijk niet? En dan moet ik harder werken dan wanneer ik gewoon het gaspedaal intrap, vooral bij tegenwind.”

Naarmate de avond vorderde werden ze steeds meliger, maar om elf uur kwam Aaf naar de bar en sloeg haar arm om Douwe’s schouder. “Kom, lieverd, we gaan naar huis. Anders ben je morgen niet fit als we nog op stap willen gaan.”

Ze liepen naar huis door de nog zwoele avondlucht. Thuisgekomen doken ze meteen het bed in. “We worden met de dag luier,” was het laatste wat Douwe zijn liefste hoorde zeggen. Zijn enige antwoord was een luid gesnurk.

Hoofdstuk 2

Om half negen zaten Douwe en Aaf aan het ontbijt in de woonkeuken. Aaf smeerde extra boterhammen voor onderweg. Het was nog steeds mooi weer en ze hadden zin in hun ritje door de provincie.

RING! RING!

Douwe keek Aaf met gefronste wenkbrauwen aan en viste de hoorn van de telefoon die naast hen aan de wand hing. “Met Rademaker.”

“Met Sietse, ik hoop dat ik je niet stoort.”

“Natuurlijk wel.” Douwe’s stem droop van sarcasme. “We stonden net op punt om naar de kerk te gaan!”

“Je neus komt bijna door de telefoonhoorn heen, Pinokkio,” reageerde de man aan de andere kant van de lijn op spottende toon. “De enige keer dat ik jou in de kerk heb gezien was tijdens de bruiloft van Feike en Janneke.”

“Dat neemt niet weg dat je stoort,” gaf Douwe hem van repliek. “Vertel op, wat is er aan de hand, want ik sta inderdaad op het punt om te vertrekken.”

“Dat is dan in ieder geval naar hier, ik bedoel dus het bureau.” Sietse de Boer was niet alleen Douwe’s zwager, maar ook een van de opperwachtmeesters van de landgroep Scheemda. Kennelijk deed hij op deze zondag dienst als wachtcommandant.

“Wat is er aan de hand?” vroeg Douwe nu op ernstige toon.

“Er is een grote zoektocht gaande en adjudant Mulder laat iedereen oproepen om mee te doen.”

“Een zoektocht? Wordt er iemand vermist?”

“Nou, eigenlijk een iets. Een vrachtwagen om precies te zijn.”

“Een vrachtauto?” Douwe was verbaasd. “Hoe zit dat?”

“Voor zover ik weet is hij vannacht om drie uur vanuit Duitsland de grens bij Nieuweschans gepasseerd. Hij was op weg naar Stad maar is onderweg spoorloos verdwenen.”

“En nu wordt er met man en macht naar hem gezocht, begrijp ik.”

“Inderdaad, zelfs de gemeentepolitie van Winschoten doet mee.”

Douwe begreep inmiddels dat hij zijn geplande uitje met Aaf nu wel kon vergeten. “Zo’n groot ding kan toch niet zomaar in rook opgaan in deze godverlaten lege streek?”

“Dat dacht ik ook, Douwe, maar helaas, het schijnt toch te zijn gebeurd.”

“Goed, ik ben onderweg. Tot zo.”

Een half uur later meldde Douwe zich in uniform bij Fokko Mulder. “Het is een truck met oplegger van Van Gend & Loos,” verklaarde die.

“Van Van Gend & Loos?” reageerde Douwe verbaasd. “Hoe kan dat? Ik weet dat zij nooit in het weekend rijden, ze halen zelfs hun voertuigen op de zaterdag en de zondag uit de wegenbelasting.”

Mulder knikte. “Dat klopt, maar dit is een uitzondering. Van Gend & Loos heeft een contract met het Radio Filharmonisch Orkest voor het vervoer van hun muziekinstrumenten. Het orkest heeft een concert gegeven in Hamburg en de wagen was met hun instrumenten onderweg naar Groningen-Stad omdat zij daar morgenavond een concert geven.”

“Tjonge, dat moet een kostbare lading zijn.”

Mulder knikte weer. “De verzekering schat het op ongeveer tachtigduizend gulden, de waarde van de truck met oplegger niet meegerekend.”

“Heb jij dan al contact gehad met de verzekering? Dan waren ze er meteen vroeg bij.”

Mulder glimlachte en zei: “Nee, niet met mij, maar wel met moeder-overste. Je snapt dus dat er meteen druk op de ketel wordt gezet.” Met moeder-overste bedoelde hij Ada Lokhorst, de districtscommandant. Hoewel zij allang tot kolonel was bevorderd was zij haar bijnaam nooit kwijtgeraakt.

Douwe knikte begrijpend. “En jij coördineert nu de zoektocht, begrijp ik.”

“Nou, eigenlijk doet jouw vriend Santema dat, maar ja, officieel heb ik de leiding.” Hilbert Santema was de chef van de Centrale Meldkamer van het district. Het was logisch dat hij de actie coördineerde omdat hij direct contact had met de andere onderdelen die eraan meededen.

“Goed, waar is de vrachtwagen precies verdwenen?”

Mulder stond op en wees op de kaart van de provincie Groningen die aan de wand van zijn werkkamer hing. “Hij is om iets na drieën de grenspost Nieuweschans gepasseerd. Volgens de dienstdoende douaneambtenaar was alles in orde en ook de marechaussee heeft verklaard dat de chauffeur in heel normale doen was. Hij heeft zijn weg vervolgd via de Rijksweg richting Winschoten om zo naar Stad te rijden. Wij weten inmiddels dat hij heeft getankt bij een tankstation in Ulsda, daar is hij ongeveer tien over half vier vertrokken. Sindsdien weten we niets meer van hem.”

“Was dat tankstation dan open op dat uur?”

“Het ligt aan de weg naar Duitsland en heeft daarom ook ’s nachts veel aanloop,” legde Mulder uit, “vooral van vrachtverkeer.”

“Goed, waar zijn jullie al geweest en waar kan ik beginnen,” zei Douwe.

Mulder wees het hem aan. “Probeer jij maar het gebied rondom de Pekala’s. Mannus Reintjes gaat met jou mee.”

Zo gebeurde het dat Douwe die zondag toch door de provincie reed, echter niet met Aaf, maar met wachtmeester Reintjes en niet in zijn eigen auto maar in een dienstwagen.

Ze kanden de hele omgeving ten oosten van Westerlee uit en waren daarmee tot acht uur die avond bezig. Zonder enig resultaat.

De zoekactie werd afgeblazen. Vermoed werd dat de vrachtauto nu alle tijd had gehad om het gebied te verlaten en dat ook had gedaan.

Door de zoektocht had hij Annemiek en Elsbet niet van de trein kunnen halen, maar gelukkig had Aaf Elsbets vader op tijd kunnen waarschuwen zodat hij op

het station van Scheemda op hen stond te wachten toen hun trein uit Stad binnenliep.

De volgende morgen, maandag, begon Douwe zijn gewone dienst op het posthuis van Westerlee. Zijn maat Jan Vink had het hele weekend dienstgedaan en had op zondag de opdracht gekregen om in de omgeving van Westerlee naar de vermiste vrachtauto te zoeken, met hetzelfde negatieve resultaat. Hij vertelde waar hij allemaal gezocht had en dat had hij heel grondig gedaan. “Niet te geloven dat zo’n grote vrachtwagencombinatie hier in dit open gebied in rook lijkt op te gaan,” besloot hij zijn relaas.

“Tja,” zei Douwe, “dat hebben we al eerder meegemaakt, weet je nog? Met die ontsnapte TBR-veroordeelde.⁴ Er staan hier veel boerenschuren en stallen die groot genoeg zijn om er een vrachtwagen in te kunnen parkeren, maar zonder speciale last van de officier van justitie mogen wij ze niet zomaar betreden.”

Jan haalde zijn schouders op. “Nou, ik denk dat de vogel inmiddels wel gevlogen zal zijn. Ik vraag mij alleen af wat hij met al die muziekinstrumenten moet. Het lijkt mij niet gemakkelijk om die te verkopen zonder dat het opvalt.”

“Dat is iets waar ik ook over zit te piekeren,” gaf Douwe toe, “ik zal er straks met Mulder over hebben.”

En die middag was het inderdaad het onderwerp van het gesprek dat Douwe met zijn groepscommandant had. Ze zaten in zijn werkkamer in het groepsbureau in Eexta dat langs het Winschoterdiep stond. “Misschien kun jij daarover het beste met de districtsrecherche bellen,” vond Mulder. “In feite is het hun zaak, wij hebben hier alleen maar het loopjongenswerk voor hen opgeknapt.”

“Dat is een goed idee,” vond Douwe en zonder te vragen nam hij meteen Mulders telefoon en draaide het nummer dat hij zo langzamerhand uit z’n hoofd kende.

“Met Van der Brom.”

“Met Douwe, goedemiddag.”

“Ha, Douwe, alles goed? Je gaat me toch niet vertellen dat er alweer een moord is gepleegd.”

“Zeg, wat denk je wel,” antwoordde Douwe met geveinsde verontwaardiging, “dat dit een criminele gemeenschap is?”

Hij hoorde Tom hard lachen voordat die antwoord gaf. “Nou, je hebt die buurt inmiddels aardig op de kaart gezet met jouw moordonderzoeken.”

“Je begint al aardig op Bil te lijken met je opmerkingen,” antwoordde Douwe schamper, “en ik wil je er graag aan herinneren dat jij daar net zo goed aan hebt meegewerkt, jij bent gewoon medeplichtig!”

“Al goed, al goed,” zei Tom nog steeds lachend, “wat heb je dan nu voor mij?”

⁴ Lees: ‘Spoorloos’

“Niets! Zoals je weet hebben wij ons uit de naad gewerkt om jullie probleem op te knappen, maar helaas, de vrachtwagen is niet gevonden, dus ik heb niets voor je.”

“Waarom bel je dan?”

“Nou, ik hoop dat jij iets voor mij hebt.”

“Wat dan?”

“Wij lopen ons suf te piekeren waarom iemand een lading muziekinstrumenten steelt. Dat lijkt mij nu geen buit die je gemakkelijk van de hand doet. Weet jij of er een netwerk bestaat voor zoiets?”

“Nou,” antwoordde Tom meteen, “dat hebben wij ons natuurlijk ook afgevraagd en ik ben daarom eens gaan buurten bij onze collega’s van Interpol. Van hen hoorde ik dat er diverse netwerken bestaan voor gestolen kunst, zoals schilderijen. De meeste van die netwerken worden gerund door maffia-achtige organisaties. Maar voor muziekinstrumenten is er niet zo’n netwerk bekend, of het moet nog niet zijn ontdekt, wat erg onwaarschijnlijk is. Soms wordt er wel eens een uniek of een antiek muziekinstrument gestolen, zoals bijvoorbeeld een Stradivarius-viool, maar meestal wordt die dan vrij snel weer teruggevonden omdat die niet te verkopen is.”

Douwe glimlachte, wat Tom natuurlijk niet kon zien. “Ik ben trots op je, je hebt je huiswerk gemaakt, maar wij blijven dus met de vraag zitten wat de dief met al die muziekinstrumenten wil. Misschien wil hij er een losgeld voor vragen.”

“In ieder geval hebben wij nog niet een dergelijke eis binnengekregen,” reageerde Tom, “maar misschien komt dat nog. Het kan ook zo zijn dat de dief dan rechtstreeks contact opneemt met het management van het Radio Filharmonisch Orkest, maar dan wordt het een zaak voor onze collega’s in Hilversum, want dat is de vestigingsplaats van het orkest.”

“Ik ben benieuwd,” zei Douwe, “maar voor tot zover hebben wij ons werk gedaan. Wij hebben de truck met oplegger niet in ons gebied aangetroffen.”

“Tja,” zei Tom, “helaas, het is niet anders. Ik heb straks een bespreking met Lokhorst en Bil is daar ook bij. Misschien horen we dan meer.”

Ze namen afscheid. Douwe legde de hoorn op het toestel en praatte vervolgens Mulder bij.

Douwe was weer teruggegaan naar Westerlee en had de rest van de middag doorgebracht met het doen van een fietssurveillance. Het weer leende zich daar uitstekend voor want de zon joeg de temperatuur nog tot zo’n zesentwintig graden op. Om vijf uur was hij op het posthuis waar hij samen met Jan een kop thee dronk. Hij keek op zijn horloge. “Als er verder niets meer gebeurt kan ik mooi om zes uur thuis zijn.”

Jan glimlachte. “Ik ben al thuis.”

Douwe opende zijn mond om daarop te antwoorden toen de telefoon begon te rinkelen. Jan nam op. “Rijkspolitie Westerlee, goedemiddag.” Vervolgens gaf hij de hoorn aan Douwe. “Tom van der Brom voor jou.”

“Hallo Tom, hebben jullie de vrachtwagen alsnog gevonden?”

“Nee, helaas, Douwe. Ik bel je voor iets geheel anders.”

“Vertel op.”

“Lokhorst is gebeld door een bekende van jou, meneer Drukker van slachterij Miedema. Zij vraagt of jij contact met hem wilt opnemen.”

“Oh. Waar gaat het over?”

“Het schijnt dat er onregelmatigheden zijn geconstateerd bij de vleeskeuringen. Daarmee bedoel ik het vlees dat in het laboratorium wordt onderzocht.”

“Denk jij dat ik daar verstand van heb?” vroeg Douwe op cynische toon.

“Nee, ik denk dat je daar helemaal geen verstand van hebt,” zei Tom lachend, “maar moeder-overste heeft kennelijk meer vertrouwen in jou dan ik.”

“Nou, je wordt bedankt. Ik vraag me af waarom we jou naar de politieacademie hebben laten gaan.”

“Tja, spijt komt altijd te laat,” hoonde Tom.

“Ja, het is goed met jou.”

“Het is waarschijnlijk het beste dat jij rechtstreeks contact opneemt met Drukker, dan hoor je alles uit de eerste hand,” zei Tom nu wat ernstiger. “Ik hoor dan wel van jou of het inderdaad een zaak voor ons is.”

Hoofdstuk 3

Er stonden zeker zeven auto's op de parkeerplaats voor de hoofdingang van de slachterij en het vleesverwerkingsbedrijf Miedema, die anders op dit tijdstip van de avond altijd leeg was. Douwe parkeerde zijn Variant naast een voor hem bekende Land Rover en stapte uit. Hij was met zijn privé auto en had het ook niet nodig gevonden om in uniform gekleed te gaan.

Hij werd binnengelaten door de secretaresse Alies de Goede. Douwe schudde haar hartelijk de hand. "Leuk jou weer eens te zien, Alies. Je ziet er goed uit. Hoe gaat het met de kleine Fré?"⁵

"Erg goed, meneer Rademaker. Binnenkort gaat hij al naar de kleuterschool. Dat wordt een hele verandering, niet alleen voor hem, maar ook voor mij."

"Fijn te horen dat het zo goed met jullie gaat. Doe meneer Miedema de groeten van mij als je hem spreekt."

Alies glimlachte. "Dat mag u zelf gaan doen, meneer Rademaker. Hij is vanavond ook aanwezig. Ik zal u even aankondigen."

Als de oude Miedema zelf aanwezig is zal het beslist een ernstige zaak zijn, bedacht Douwe terwijl hij de secretaresse de trap op naar de bovenverdieping volgde. Zij leidde hem naar een vergaderzaaltje waarvan zij de deur opende om hem voor te laten gaan.

Er waren acht mensen aanwezig, vier kende hij al. Menno Drukker, de directeur, zat aan het hoofd van de vergadertafel met direct links van hem Bertus Miedema, de bejaarde eigenaar van de slachterij. Verder was veearts Dreessen aanwezig en natuurlijk de secretaresse Alies de Goede. Zij stelde de overige vier aan Douwe voor. Dat waren Benno Martens, de bedrijfsleider van de slachterij, Heiko Idsma, de hoofdlaborant van het bedrijf, Gerard de Bruin, inkoopdirecteur van de Co-op, die mede-eigenaar van de vleesverwerkingsindustrie van Miedema was, en tenslotte Remco Kuipers van de gemeentelijke vleeskeuringsdienst Winschoten.

"Winschoten?" vroeg Douwe verbaasd terwijl hij de man de hand schudde. "Heeft Scheemda geen eigen vleeskeuringsdienst?"

Kuipers glimlachte. "In principe wel, meneer Rademaker, maar Scheemda is maar een kleine gemeente en daarom werkt de vleeskeuringsdienst samen met die van Winschoten. Kostenbesparing, begrijpt u."

Douwe begreep het. Hij liep op Miedema af en gaf hem ook een hand. "Fijn u weer eens te ontmoeten, meneer Miedema. Hoe gaat het met u?"

De man glimlachte en haalde zijn pas opgestoken pijp uit zijn mond. "Heel goed, meneer Rademaker. Mijn vrouw sukkelde een beetje met haar gezondheid, maar verder mag ik niet klagen. Hoe gaat het met u?"

"Dank u, het gaat goed. Rustig op het moment."

⁵ Lees: 'Vals Spel'

De oude baas gaf Douwe een knipoog en zei: “Misschien gaat daar nu een beetje verandering in komen.” Hij keerde zich naar Drukker. “Menno, ik denk dat we nu kunnen beginnen.”

Douwe nam plaats op de hem aangewezen stoel aan de vergadertafel en Drukker begon met zijn relaas.

Het bleek dat de slachterij al een aantal weken veel runderen kreeg aangeboden die vrij fors van postuur waren. Vooral de achterhand, ofwel het achterlichaam met de achterpoten, waren uitermate dik. Het vlees was echter van uitstekende kwaliteit. In het eigen laboratorium werd het vlees onderzocht op ziektes, besmettingen met bacteriën en verontreiniging. Daarbij werd echter niets bijzonders gevonden. Het opvallendste was dat de dieren die werden aangeboden niet allemaal tot het specifieke slachtvee behoorden, er zaten ook melkkoeien bij. Wanneer een koe ouder wordt en minder melk geeft gaat die meestal naar de slacht. Het vlees is dan duidelijk van een ouder dier, maar de laatste tijd kwam het steeds vaker voor dat het vlees van zo'n overjarig beest eruitzag als eerste kwaliteit mals vlees, alsof het van een kalf afkomstig was. Dat was voor de slachterij een teken dat er iets niet in orde was, vooral ook omdat zij voor zo'n oud dier meer moesten betalen dan normaal. Immers de prijs van het vlees gaat per volume en gewoonlijk neemt het volume bij oudere dieren juist af.

Het was de reden voor de directie om een extra keuring aan te vragen via de gemeentelijke vleeskeuringsdienst. Die had in eerste instantie geen reden om vlees van goede kwaliteit opnieuw te keuren en zelfs aan een intensieve controle te onderwerpen. Met andere woorden: vlees van goede kwaliteit is niet verdacht. Drukker had deze zaak vervolgens met Miedema besproken en hoewel die zich al een aantal jaren geleden uit de zaak had teruggetrokken vond hij het zo ernstig dat hij zelf maatregelen nam. Hij besloot om Jurjen Dreessen, de plaatselijke veearts, in te schakelen. Dreessen zegde toe om er eens in te duiken. Hij begon met het bezoeken van een aantal boeren die vee aan de slachterij hadden geleverd. Al gauw bleek dat zijn bemoeienis lang niet door iedereen op prijs werd gesteld, sommige boeren stelden zich nogal agressief tegen hem op. Een paar gaven zelfs daarbij aan dat zij niet langer gebruik wensten te maken van zijn diensten en dat zij een andere veearts namen. Een week geleden werd de stemming zelfs grimmig, want Dreessen kreeg een dreigbrief toegezonden. Dat alles was een reden voor de directie om zich eens achter de oren te krabben. Er was iets goed mis, maar wat was niet duidelijk. Op aandringen van Miedema werd er aangifte gedaan van de bedreiging van Dreessen, echter niet bij de politie maar rechtstreeks bij de officier van justitie. Die nam de zaak hoog op en nam contact op met kolonel Lokhorst, de districtscommandant van de Rijkspolitie. Die zette vervolgens de zaak in beweging wat uiteindelijk leidde tot het beleggen van deze vergadering.

Nadat Drukker zijn verhaal had beëindigd was het even stil in de vergaderruimte. Iedereen moest het kennelijk even laten bezinken.

Toen nam Douwe, als vanouds, het initiatief. “Mag ik een paar vragen stellen?” vroeg hij.

“Natuurlijk, meneer Rademaker,” antwoordde Drukker, “wij hebben de politie er niet voor niets bij betrokken.”

Douwe richtte zich vervolgens tot Dreessen. Hij kende de veearts goed en nadat Annemiek haar stage bij hem was begonnen had hij een wat nauwer contact met hem. “Heb jij die dreigbrief nog?”

Dreessen schudde zijn hoofd. “Die is met de aanklacht meegezonden aan de officier van justitie, als bewijsstuk.”

“Was hij per post aan jou gezonden?”

Dreessen knikte. “Volgens het poststempel was hij in Veendam gepost. Uiteraard was hij anoniem. Hij was op een typemachine geschreven, dus kun je ook niets uit een handschrift opmaken.”

Douwe glimlachte. “Natuurlijk.” Toen wendde hij zich tot Kuipers. “Vindt u nog steeds dat er niets aan de hand is? Ik bedoel uw beleid dat er geen extra en speciale controles nodig zijn.”

“Het is geen beleid van mij, hoor,” antwoordde hij met een vage glimlach, “ik ben maar een eenvoudige controleur die orders uitvoert.”

“Goed, dat begrijp ik, maar wat vindt u dan van de laatste ontwikkelingen?”

Kuipers haalde zijn schouders op. “Het is inderdaad een bizarre zaak. Het is beangstigend hoe die zich ontwikkelt, maar het komt ook bij ons wel eens voor dat wij worden geïntimideerd. Boeren en slachters zijn nu eenmaal niet zo dol op controleurs die op hun vingers kijken, dat ervaren zij als bedreigend.”

“Hoezo?” vroeg Douwe. “Als je niets te verbergen hebt is er toch niets aan de hand.”

Kuipers glimlachte. “Inderdaad, als je niets te verbergen hebt. Het moge dus duidelijk zijn dat mensen die ons tegenwerken zeker iets te verbergen hebben. Het punt is dat we dat moeten bewijzen en dat lukt lang niet altijd, juist vanwege die tegenwerking.”

“Daar kunt u dan toch tegen optreden,” vond Douwe.

“Dat doen we ook. Wij kunnen boetes opleggen. Echter staat de hoogte van zo’n boete niet in verhouding met de grootte van het delict.”

“Hoe bedoelt u dat?”

“Nou, we geven zo’n boete voor de weigering om mee te werken aan de controle. Die is niet zo hoog, maar het delict dat wij trachten te bewijzen en waartoe wij worden gehinderd is natuurlijk vele malen groter.”

“Aan wat voor soort delict moet ik dan denken?” wilde Douwe weten.

“Bijvoorbeeld geknoei met keuringen,” begon Kuipers, “stamboekvervalsingen, malversaties bij de registraties, onwettige methodes voor het vetmesten van slachtdieren en vaak de daarbij gebruikte manieren van dierenkwelling, dat soort dingen. De sancties die daarop staan zijn veel ingrijpender, ze gaan van zeer hoge geldboetes tot het in beslagnemen van het vee en zelfs tot de sluiting van het bedrijf.”